

NOMINATIE SMALL

EIFFELGEBOUW
MAASTRICHT

INNOVATION POWERHOUSE
EINDHOVEN

NOMINATIE MEDIUM

SWEETS HOTEL
AMSTERDAM

INZENDERS WINNAARS EN NOMINATIES

GEMEENTE TILBURG, CIVIC ARCHITECTS, BRAAKSMA & ROOS ARCHITECTENBUREAU, INSIDE OUTSIDE, DONKERGROEN, MECANOO ARCHITECTEN, FONTYS HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN, CHIRON DEVELOPMENT, STEVENS VAN DIJCK BOUWMANAGERS & ADVISEURS, ARUP, BINX SMARTILITY, VDNDP BOUWINGENIEURS, F. WIGGERS, ABT WASSENAAR, SOM-, LINNEMAN BOUW EN ADVIES. DOEKEN: TEXTIEL MUSEUM TILBURG, SEILEMAAKER THEATEX, GERRIETS GMBH, LEVTEC. GLAZEN ZAAL: ZAAENEN SPANJERS ARCHITECTEN, OCTATUBE • METRO EN RAM AMSTERDAM, GROUP A, FABRIQUE, HEGEMAN+, DE GROOT INSTALLATIEGROEP, BEERSNIELSEN, ATELIER RENÉ KNIP • LANDSCHAP NOORD-HOLLAND, DE MANNEN VAN STAAL, DE INGENIEURSGROEP, BUREAUVANEIG • BELVEDERE WIJKONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ B.V. MAASTRICHT, BRAAKSMA & ROOS ARCHITECTENBUREAU, OZ, THE INVISIBLE PARTY, BREKELMANS, K+ADVIESGROEP, BAM BOUW & TECHNIEK REGIO MAASTRICHT, THE STUDENT HOTEL, PROCESSBBFM • ATELIER VAN BERLO, VANBERLO, GEVA VASTGOED, EUGELINK ARCHITECTUUR, DE BEVER ARCHITECTEN, VAN DE LAAR • SPACE&MATTER, SEVEN NEW THINGS, FOUNDERS OF LOYD HOTEL & CULTURAL EMBASSY, GRAYFIELD.

NRP GULDEN FENIKS 2019

WINNAAR SMALL

LOCHAL
TILBURG

WINNAAR MEDIUM

**STATIONSRENOVATIE
METRO OOSTLIJN**
AMSTERDAM

WINNAAR WILD CARD

**KIJKKOEPEL FORT
BIJ KROMMENIEDIJK**
UITGEEST

INHOUD

JURYRAPPORT	4
JURY	11
WINNAARS	14
SMALL	16
MEDIUM	22
WILDCARD	26
NOMINATIES	30
SMALL	32
MEDIUM	40
COLOFON	44

NRP GULDEN FENIKS 2019

'VLAM IN MIJ, LAAI WEER OP' IS DE OPENINGSZIN VAN HET GEDICHT 'PHOENIX' VAN DICHTER H. MARSMAN. HIJ ZINSPEELT HIER OP HET VERMOGEN VAN DE FENIKS OM OP WONDERBAARLIJKE WIJZE UIT DE AS VAN ZIJN EIGEN Teloorgang te hERRIJZEN. IN ZIJN PLAATS VERRIJST EEN NIEUWE JONGE FENIKS, DIE DAARBIJ HÉT SYMBOOL IS VAN TRANSFORMATIE EN VERNIEUWING VAN HET OUDE. DE NRP GULDEN FENIKS VERWIJST NAAR DEZE MYTHE EN IS DAARMEE DÉ PRIJS VOOR DE MEEST EXCELLENTE VOORBEELDEN VAN RENOVATIE- EN TRANSFORMATIEPROJECTEN. NRP GULDEN FENIKS BRENGT DEZE VOORBEELDEN VOOR HET VOETLICHT OM INTERESSANTE SUCCESFACTOREN EN LEERPUNTEN OVER TE DRAGEN. DE PRIJS HEEFT DAN OOK ALS MOTTO 'EEN PRIJS OM VAN TE LEREN'.

VERNIEUWDE PRIJS

NRP Gulden Feniks leert ook zelf van de prijs. De ervaringen uit eerdere edities vroegen om vernieuwing. Tot dit jaar konden projecten worden ingediend in de categorieën gebiedstransformatie, renovatie en transformatie. Deze categorieën leken beperkend te zijn voor wat we waardevol vinden nu circulariteit, energietransitie, eigentijdse gebruiksfuncties en nieuwe exploitatiemogelijkheden belangrijker worden - zeker ook bij hergebruik en in opvattingen over restauratie en monumentenzorg.

Om meer ruimte te bieden aan de vele interessante projecten die in een veranderende context worden gerealiseerd zijn de categorieën voor de NRP Gulden Feniks vanaf 2019 vervangen door drie schaalniveaus: small voor gebouwen, medium voor een complex van gebouwen en large voor gebiedstransformatie. Ook is er meer aandacht voor bijzondere projecten die met een relatief lage investering per m² een grote impact hebben en wellicht een tijdelijk van karakter zijn. Deze projecten, die dwars door de drie categorieën heen kunnen lopen, kunnen worden onderscheiden met een 'wildcard'. Tenslotte heeft de wens tot verruiming zich vertaald in de manier waarop

projecten kunnen worden ingediend: niet meer via ingekaderde formats, maar voor het eerst op basis van een helder reglement, dat de mogelijkheid biedt om het project naar eigen inzicht te beschrijven.

Dat NRP Gulden Feniks een integrale prijs is, komt tot uitdrukking in de criteria waarmee de ingezonden projecten worden beoordeeld. De jury heeft gezocht naar projecten die vele dimensies in zich verenigen. Die onderscheiden zich in zowel technische verduurzaming, bestendig gebruik en slimme financiering, als in versterking van de leefbaarheid van een gebied. Daarbij is ook aandacht voor organisatie, proces en communicatie. Het gaat om innovatieve, vindingrijke oplossingen waaruit 'sublimatie' spreekt: versterking van - mogelijk verborgen - kwaliteiten van bestaande gebouwen, die een culturele, architectonische voorbeeldwaarde voor toekomstige opgaven kunnen hebben.

DE OOGST

Voor de NRP Gulden Feniks 2019 zijn 79 projecten beoordeeld. De vernieuwde open opzet leverde meer informatie over de projecten op. Dat betrof ook de financiële aspecten, hoewel het vaak lastig bleek voor inzenders om hier, al naar gelang het opdrachtgeverschap, helder inzicht in te bieden.

De meeste ingezonden projecten betreffen transformatie van jong erfgoed, uit een tijd waarin materialen duur en arbeid goedkoop waren - dat is nu vaak omgekeerd. Een kwart van de projecten was oorspronkelijk als kantoor- of bestuursgebouw gebouwd. 17% had aanvankelijk een industriële of andere bedrijfsfunctie, 16% betrof woon(zorg) gebouwen, 16% was gebouwd voor onderwijs en onderzoek. Ook enkele religieuze (6%) en militaire gebouwen (5%) ondergingen een transformatie.

De jury is onder de indruk van de grote oogst aan bijzondere projecten en constateert ook dat transformatie normaler is geworden. Ze merkt op dat de lat daardoor hoog wordt gelegd. Zij prijst de inzet, de doorzettingskracht en het uithoudingsvermogen van tal van betrokkenen, die hun project soms na jarenlange inzet wisten te realiseren. Dat geldt zeker ook voor projecten die de shortlist niet hebben gehaald. Daarvan ondervinden veel projecten bewondering van de jury op één of enkele bijzondere aspecten. Ook waren er projecten waarover stevige discussies met welstand en monumentenzorg zijn gevoerd over de afwegingen tussen publieke en persoonlijke belangen. De aandacht van de jury gaat uit naar projecten waarbij het algemeen belang prevaleert.

Soms was de feniks, het motto van de prijs, nagenoeg letterlijk van toepassing: de situatie moest wel zó hopeloos zijn dat alleen dan een glorieuze nieuwe toekomst in het verschiet kon liggen. Een aantal gebouwen die lange tijd leegstonden en al op de slooplijst stonden, werden op het laatste moment voor sloop behoed en alsnog nieuw leven ingeblazen. Enkele van deze gebouwen zijn na transformatie op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst.

BOUWCULTUUR

In haar *Juryrapport NRP Gulden Feniks 2018* blikt de jury een decennium terug. Zij constateerde dat deze periode werd gekenmerkt door de economische crisis, het overwinnen daarvan en de behoefte aan een nieuwe bouwcultuur.

De veranderingen voltrekken zich inmiddels razendsnel. Nog maar een half jaar geleden maakte het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) bekend dat de bouwproductie in 2018, ondanks de krappe arbeidsmarkt, met 6,5% zeer sterk is gegroeid; voor 2019 is een verdere doorgroei met 4,5% geraamd. Het EIB verwacht een toename van renovatieprojecten van 4% bij woningen en 5% bij utiliteitsgebouwen. Uit onderzoek van de Branchevereniging van Nederlandse Architecten (BNA) komt naar voren dat de opdrachten voor transformatie, renovatie, hergebruik en herontwikkeling, en de verbetering en verduurzaming van gebouwen de komende tijd zal toenemen. Het vakblad Cobouw constateerde dat de markt voor ontwerpopgaven vooral door particulieren en bedrijven weer op gang is gebracht, waarna projectontwikkelaars en aannemers volgden. Het College van Rijksbouwmeesters schetste een optimistisch toekomstperspectief voor de ruimtelijke inrichting van Nederland in de visie *Panorama Nederland*. Daarin wordt beoogd dat de komende decennia "een beroep wordt gedaan op ons vermogen om het land op een slimme manier aan te passen aan veranderende omstandigheden". Het geven van nieuwe bestemmingen aan oude gebouwen is één van de ambities uit de visie in het kader van geconcentreerde verstedelijking en functiemenging, waardoor een gevarieerd aanbod van werk en voorzieningen dichtbij huis kan ontstaan.

KEERPUNT?

De snelle groei van de recente bouwproductie kon aanvankelijk niet worden bijgehouden door materiaalgebrek, waardoor hergebruik van bestaande gebouwen en materialen onvermijdelijk, zo niet noodzakelijk was. Het renoveren van willekeurig welke bestaande gebouwen in de stad is dan ook vaak een lucratieve onderneming voor wie dat kan betalen. Grote vastgoedinvesteringen in stedelijke omgeving doen de prijzen, na renovatie, fors omhoog schieten. Vanwege extreme huurstijgingen door dergelijke ontwikkelingen gingen huurders in Berlijn in april massaal de straat op; de hashtag #mietenwahnsinn ging *viral*. De problematiek, die een grote impact heeft op de buurt, speelt ook in Amsterdam, Rotterdam en andere steden in Nederland.

Het zijn ontwikkelingen die de kern van de RP Gulden Feniks raken. Dat brengt de jury zelfs tot de vraag of kan worden gesproken van een keerpunt in het omgaan met restauratie vanuit het oogpunt van monumenten, transformatie en hergebruik. Het dilemma schuilt in sommige projecten in een totaal contrast tussen een oorspronkelijk gebouw en het getransformeerde resultaat. Hoe zwaar weegt het, dat een gebouw door ingrijpende transformatie niet meer leegstaat en commerciële gebruikswaarden dan overwegen? Of is het juist een verdienste als een gebouw door restauratie niet teveel een interpretatie van het verleden blijft? Moet een monumentaal gebouw omwille van de beeldkwaliteit 'blijven zoals het is' of staat aanpassing voor hedendaags gebruik,

hoe zorgvuldig ook, voorop? Hoe verhoudt zich dit tot de Monumentenwet en hoe moeten adviseurs die toezicht houden op wijzigingen van bestaande monumenten hiermee omgaan? En wat betekent dit alles voor een lokale samenleving?

OPDRACHTGEVERSCHAP

Waar de jury in 2018 nog constateerde dat het publieke opdrachtgeverschap grip lijkt te verliezen op transformatieopgaven, komt uit projecten die dit jaar voor de NRP Gulden Feniks zijn ingediend naar voren dat met klassiek publiek opdrachtgeverschap nog steeds goede resultaten kunnen worden bereikt. Daar waar gemeenten blijken geven van maatschappelijk bewustzijn, is dit direct terug te zien in de projecten; tegelijkertijd ontstaat de indruk dat het opdrachtgeverschap van commerciële partijen hierbij achterblijft. Er zijn gemeenten die vanuit grotere gebiedsvisies een programma formuleren, een niet-openbare Europese aanbesteding voor architectendiensten starten en het geselecteerde ontwerp voor uitvoering in de markt zetten. Bij enkele van deze projecten zijn gemeenten, ontwerpers en ontwikkelaars in een hechte samenwerking tot bijzondere resultaten gekomen. Maar welke vorm van opdrachtgeverschap dan ook: cruciaal blijkt volgens de jury telkens dat het gezamenlijk en op één lijn optrekken een voorwaarde is voor een liefdevolle aanpak.

Onderwerp van discussie is ook de toegevoegde maatschappelijke en/of economische waarde die met het opdrachtgeverschap werd beoogd. Daar waar slechts grondontwikkeling of commerciële locatieontwikkeling op korte termijn voorop stond, bleef de kwaliteit van het resultaat doorgaans achter en was de maatschappelijke waarde die werd toegevoegd beperkt.

Bij veel projecten, soms gebouwen met een grote culturele waarde, is de kwaliteit van het oorspronkelijke ontwerp en het verband tussen exterieur en interieur door opdrachtgevers niet herkend. Dat resulteert meermaals in beeldvorming van decors in historische context waarbij voorbijgegaan is aan de betekenis van het geheel. Hoewel de jury waardeert dat deze gebouwen er nog staan en dat men transformatie voor elkaar heeft gekregen, zijn dit architectonisch niet de meest voorbeeldige projecten.

Uit projecten van particuliere opdrachtgevers voor een eigen woonhuis of voor eigen werk- of praktijkruimte spreekt niet alleen veel liefde, er is ook familiekapitaal geïnvesteerd. In nagenoeg al deze projecten hebben de inspanningen tot een goed en mooi resultaat geleid, waar de straat direct van opknapt. Ook hier is de inzet niet per definitie gericht op een samenhang tussen exterieur en interieur, of op de leefbaarheid van de bredere omgeving. Niettemin heeft de jury grote waardering voor de doorzettingskracht en het uithoudingsvermogen van deze incidentele opdrachtgevers. Hoewel geen van deze projecten de shortlist heeft gehaald is de jury blij dat er mensen zijn die de moeite nemen om dergelijke projecten aan te pakken. Ze vindt dat het culturele belang hiervan niet moet worden onderschat.

PLACEMAKING

Niet van alle gebouwen en terreinen veranderden de functies na de ingrepen die zijn gedaan. Maar waar dat wel gebeurde zijn er nieuwe, eigentijdse programma's voor teruggekomen. Gemengde functies in nieuwe visies op verstedelijking resulteren veelal in ambities gericht op *placemaking*.

De ambities getuigen van veranderde opvattingen over publieke ruimte. Een bibliotheek lijkt op een huiskamer, die weer op een boekwinkel lijkt. Hotels, meermaals het resultaat van transformatie van kantoorgebouwen, worden een creatieve *hotspot* en een werkplaats voor innovatieve industrie bevat een kookschool. De gemengde programma's voor innovatieve industrie resulteren in gebouwen waarin ruimte is om te wonen, werken, slapen, sporten en vrije tijd door te brengen, voor ontmoetingen, onderwijs, onderzoek, debatten en tentoonstellingen - en altijd met horeca.

Begrippen zoals *shared space* en *campus* worden veelvuldig aangetroffen in de projectbeschrijvingen, en lijken aan nivellering onderhevig. Het gebruik van deze termen kan niet altijd verhullen dat het buitengewoon moeilijk is om publieke ruimten goed te programmeren, te ontwerpen en vooral: helder te regisseren en van een eigen identiteit te voorzien.

FRAMES

'Frames' bleken een thema dat de jury dit jaar veelvuldig besprak. Enerzijds betrof dit betonnen frames of casco's van vooroorlogse industriële gebouwen, anderzijds van naoorlogse kantoorgebouwen uit de hoogtijdagen van het Nederlandse brutalisme in de periode 1950-1970. Brutalistische gebouwen worden gekenmerkt door toepassing van onbewerkt beton ('beton brut'), waarin de houten bekisting vaak nog zichtbaar is, bij gebouwen in een blokachtige, geometrisch stijl waarin vormen worden herhaald. Deze gebouwen manifesteren zich vaak als *Einzelgänger* in hun omgeving; er is dan geen sprake van een goede aansluiting bij bebouwing in de omgeving.

Bij transformatie van vooroorlogse fabrieken is veelal sprake van grote bouwfysische problemen zoals betonrot en de onmogelijkheid nog te werken met halfsteensmuren, enkel glas en vergane stalen kozijnen. Dergelijke projecten vereisen niet alleen grote financiële ruimte om tot duurzame herontwikkeling te komen, maar vooral een langetermijnvisie op het grotere gebied en slimme verbetering van bouwkundige detaillering. Naoorlogse kantoren worden veelal herbestemd tot min of meer luxe appartementen of hotels, al dan niet opgetopt vanuit onder meer financiële overwegingen.

Een terugkerend onderwerp van gesprek in de jury is de vraag in hoeverre een frame uitgekleeft kan worden om een nieuwe identiteit te bereiken. De keuzes die hiertoe zijn gemaakt en de mate waarin het plegen van architectuur waarde zou kunnen toevoegen leidt in de jury tot gedegen discussies. Overeenstemming is er over het grote belang van vakmanschap en ingenieurskunst om goed met frames om te kunnen gaan. Het gaat er dan om, een goede balans te vinden tussen enerzijds beeldbepalende

structurele elementen en anderzijds architectonische aanpassingen, zodat met behoud van belangrijke kenmerken een nieuwe identiteit aan de gebouwen kan worden verschaft dat ruimte biedt aan nieuw leven in de toekomst.

CIRCULARITEIT & DUURZAAMHEID

Circulariteit is een nieuwe opgave waaraan nog beperkt invulling wordt gegeven. Hoewel enkele inzendingen raken aan het thema, is er nauwelijks sprake van projecten waarbij een materialenpaspoort wordt gebruikt.

Voor zover sprake is van duurzame oplossingen zijn er de vraagstukken van energie, en vooral van financiering van adequate voorbeelden. Energiezekerheid wordt steeds belangrijker. Hoewel in een enkel project slimme oplossingen zijn gezocht door bijvoorbeeld het afkopen van stijgende energieprijzen, zal de tijd moeten uitwijzen of hiermee werkelijk garanties voor de toekomst kunnen worden geboden.

GEBIEDSTRANSFORMATIES

Er werden dit jaar acht (van de 79) inzendingen ingediend in de categorie Large. Dit betrof projecten waarbij meerdere gebouwen, en ook de openbare ruimte tussen en om de gebouwen, getransformeerd en/of gerenoveerd zijn. Bij dit type projecten speelt de lange ontwikkeltijd een grote rol. Een terugkerend vraagstuk voor de jury is dan, of er voldoende gerealiseerd is om het project te kunnen beoordelen. In haar ogen zijn succesvolle gebiedstransformaties projecten waarbij de opdrachtgevers en initiatiefnemers in hecht en langdurig samenwerken, een consistente visie en strategie tot uitvoering worden gebracht en er ook ruimte is om veranderingen in de tijd op te vangen (adaptief vermogen).

De jury is onder de indruk van het doorzettingsvermogen dat nodig is om dit type ontwikkelingen überhaupt van de grond te krijgen. Ondanks de waardering die de jury heeft voor de prestaties die partijen bereikt hebben en de impact die deze projecten vaak hebben op de grotere omgeving, heeft zij dit jaar geen van de inzendingen in de categorie Large genomineerd voor de prijs. Zij kon geen sublieme kandidaat vinden waarbij alle ingrediënten tezamen tot de NRP Gulden Feniks prijs leiden. Bij sommige projecten was de renovatie van bestaande gebouwen erg goed gedaan, maar was de nieuwbouw toevoeging matig; in andere gevallen ontbrak het aan een slimme programmering of werd onvoldoende gebruik gemaakt van de ruimtelijke en programmatische context waarin het gebied lag. De jury hoopt van harte dat opdrachtgevers en initiatiefnemers de komende jaren blijven inzenden in deze categorie. Er zijn in het land vele gebiedstransformaties gaande en de jury ziet deze met veel belangstelling tegemoet.

JURY NRP GULDEN FENIKS 2019

GEURT VAN RANDERAAT (JURYVOORZITTER)
OPRICHTER & DIRECTEUR VAN
SITE URBAN DEVELOPMENT

HARRY ABELS
ARCHITECT-DIRECTEUR ABELS EN PARTNERS
ARCHITECTEN

THIJS ASSELBERGS
ARCHITECT-OPRICHTER THIJS ASSELBERGS
ARCHITECTUURCENTRALE EN HOOGLEERAAR TU DELFT

JACK HOCK
PROGRAMMAMANAGER STRIJP-S, STICHTING TRUDO

MARLON HUYSMANS
MEDE-OPRICHTER SOBUILDINGS EN
STICHTING MADE UP NORTH

JAAP VAN RHIJN
DIRECTEUR HUISVESTING RENOVATIE & FINANCIEN
VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

JAAP WIEDENHOFF
PARTNER EN SENIOR ADVISEUR ABT

CILLY JANSEN (SECRETARIS)
DIRECTEUR ARCHITECTUUR LOKAAL
M.M.V.

MARGOT DE JAGER
PROJECTMEDEWERKER ARCHITECTUUR LOKAAL

SMALL MEDIUM WILDCARD

NRP GULDEN FENIKS 2019 WINNAARS

LOCHAL TILBURG

INZENDERS

GEMEENTE TILBURG, CIVIC ARCHITECTS, BRAAKSMA & ROOS ARCHITECTEN-BUREAU, INSIDE OUTSIDE / PETRA BLAISSE, DONKERGROEN, MECANOO ARCHITECTEN, FONTYS HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN, CHIRON DEVELOPMENT, STEVENS VAN DIJK BOUWMANAGERS & ADVISEURS, ARUP, BINX SMARTILITY, VDNDP BOUWINGENIEURS, F. WIGGERS, ABT WASSENAAR, SOM+, LINNEMAN BOUW EN ADVIES. DOEKEN: TEXTIEL MUSEUM TILBURG, SEILEMAAKER THEATEX, GERRIETS GMBH, LEVTEC. GLAZEN ZAAL: ZANEN SPANJERS ARCHITECTEN, OCTATUBE

BESCHRIJVING VAN DE INZENDERS

De LocHal is het nieuwe kloppende hart van de Spoorzone Tilburg. De voormalige locomotiefwerkplaats is getransformeerd tot een publieke stadshal. De bestaande constructie, de nieuwe architectuur en de stoere textielen vormen samen het decor voor het innovatieve concept van Bibliotheek Midden Brabant: een plek waar kennis wordt opgehaald en geproduceerd, samen met kunstorganisaties en de vergader- en coworking locatie van Seats2Meet.

Het nieuwe ontwerp zet niet in op 'herbestemming', maar op 'doorbestemming'. Het erfgoed en de nieuwe architectuur zijn verbonden in een nieuw verhaal. Het resultaat is eerder een overdekt stadsplein dan een traditioneel gebouw; een openbaar interieur. De oorspronkelijke vloer, met smeerputten en rails, maar ook de kraanbanen en imposante constructie zijn behouden. Zes enorme beweegbare textiele wanden accentueren de schaal van het gebouw, definiëren verschillende ruimtes en verbeteren de akoestiek. Het trappenlandschap maakt wat onbereikbaar was tastbaar. Vroeger kon je omhoogkijken naar het licht, nu kun je er naartoe wandelen, met als hoogtepunt het nieuwe stadsbalkon met uitzicht over Tilburg.

Het succes van de LocHal ligt in de samenwerking tussen de betrokken partijen. Gemeente, gebruikers, ontwerpers, ingenieurs en bouwers werkten samen aan een gemeenschappelijk doel. Naast de mooie recensies in de sociale, lokale en nationale media, scoort de LocHal op een ander front goed. In de eerste maand kwamen er honderdduizend bezoekers en werden er zo'n 500 nieuwe bibliotheekabbonnementen afgesloten.

De LocHal geeft een nieuwe betekenis aan de functie van de bibliotheek in het digitale tijdperk. Dit publieke gebouw faciliteert de 'boekenconsument', maar biedt ook ruimte aan de creatie van nieuwe kennis en cultuur door interactie met experts en andere bezoekers. "Traditionele bezoekers, nieuwe bezoekers, studenten, ondernemers, mensen die voor lezingen komen en voor muziek; echt een huiskamer voor iedereen [...] Je ziet en voelt hier wat cultuur kan doen in de stad en waarom het zo belangrijk is."

JURY

Met de transformatie van de voormalige spoorwerkplaats in Tilburg is een nieuw landschap gecreëerd in het ontwikkelingsgebied Spoorzone. De transformatie getuigt van vakmanschap en ingenieurskunst. De stad wordt in de LocHal voortgezet en de dynamiek is er voelbaar. Het is verrassend hoe snel vele mensen uit alle doelgroepen zich het gebouw zo snel eigen hebben gemaakt. Het project is op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst. De LocHal is in haar korte bestaan nu al een internationaal voorbeeld voor nieuwe stedelijke, publieke programma's, waarbij samenkomst, leren, werken, cultuur en verblijven samensmelten tot nieuwe stedelijke plekken.

Er zijn veel mooie hallen, vindt de jury, maar deze hal is wel heel intelligent, mooi, zorgvuldig en goed gemaakt. In een volledig oude situatie is een volledig nieuwe atmosfeer gebracht, waarbij de grote maat staat voor grote complexiteit. De wijze waarop het enorme gebouw logisch lijkt te zijn ingevuld dwingt groot respect af. De jury noemt de kraanbanen, waaraan de tweede en derde verdieping zijn opgehangen, een cadeau waarmee inventief is omgesprongen. Waar voorheen de lineaire structuur van de kraanbanen dwingend aanwezig was in de beide hallen, is nu een complexe ruimtelijke compositie gerealiseerd die de structuur van de hal helder op menselijke maat brengt. Via het intrigerende labyrintische karakter van het open trappenlandschap is zowel een grote ruimtelijke beleving als een heldere oriëntatie bereikt. Wel is er twijfel over de toevoeging van de brandwerende kolommen op de eerste verdieping.

Er zijn enkele cruciale keuzes gemaakt met de bibliotheek als programmatisch uitgangspunt. Door de inrichting vervagen de grenzen tussen bibliotheek en andere functies en ontstaat een diversiteit aan sferen. De reusachtige gordijnen brengen een nieuw schaalniveau aan; zij dragen op indrukwekkende wijze bij aan ruimtelijke structurering en brengen een zekere rust in de grote hal. De gordijnen verwijzen tevens naar Tilburg als textielstad en hebben een akoestische functie. Op enkele plekken roept de akoestiek vragen op. De programmering in de verschillende ruimten moet vanwege geluidslekken - onder meer vanuit de hergebruikte glazen muziekzaal uit de Amsterdamse Beurs van Berlage - op elkaar worden afgestemd.

Met de inrichting van de hal is weloverwogen losjes is omgegaan. Daarbij blijft de laagwaardige inrichting van Seats2meet kwalitatief achter bij de rest van het ensemble. Met het binnenklimaat zijn nog geen zomerse ervaringen opgedaan; daarmee zal men moeten leren omgaan.

Het gebouw was een werkplaats en is dat in zekere zin gebleven. De jury aarzelt of met de vele nieuwe programmatische zones ook veel nieuwe architectonische kwaliteit is toegevoegd. Enkele contradicties roepen vragen op, zoals de presentatie van het gebouw aan de stationszijde met een verhoudingsgewijs kleine entree. Er ontstaat nog geen helder beeld van de wijze waarop het gebouw deel zal gaan uitmaken van het gehele gebied, dat voorlopig nog een bouwplaats is. Het stadsbalkon biedt hier wel verrassende extra's.

De LocHal is ontwikkeld in traditioneel opdrachtgeverschap waarbij de gemeente als initiatiefnemer het programma heeft geformuleerd, het ontwerp heeft aanbesteed en de realisatie in de markt heeft gezet. De LocHal voegt grote maatschappelijke waarde toe aan de stad. Met deze transformatie is letterlijk een prestatie van formaat geleverd.

STATIONS- RENOVATIE METRO OOSTLIJN AMSTERDAM

INZENDERS

**METRO EN TRAM AMSTERDAM, GROUP A, FABRIQUE, HEGEMAN+,
DE GROOT INSTALLATIEGROEP, BEERSNIELSEN, ATELIER RENÉ KNIP**

BESCHRIJVING VAN DE INZENDERS

De meerderheid van mensen woont in steden. Hun mobiliteit hangt niet alleen af van efficiënt openbaar vervoer maar evenzeer van ruimten die integrale waarde hebben voor de stad. Het metrosysteem als sociale ruimte verdient uitzonderlijke aandacht. Het renoveren van metrolijnen uit de vorige eeuw is daarom een belangrijke taak. De Oostlijn loopt van Centraal Station naar Amsterdam Zuidoost, deels ondergronds en deels bovengronds. GROUP A is verantwoordelijk voor het ontwerp van de renovatie van de zestien oorspronkelijke stations. De Oostlijn is een uniek voorbeeld van brutalistische architectuur in Nederland. In de loop der jaren heeft het oorspronkelijke (ruimtelijke) concept aan kracht verloren en was het niet meer berekend op de toekomst. Uitgangspunt voor het ontwerp was het creëren van eigentijdse, goed georganiseerde metrostations die veilig en aangenaam zijn voor de reiziger, met een sterke identiteit.

Het sterke in deze stationsrenovatie is het ruimtelijke 'totaalpakket' bestaande uit het Oostlijn DNA, versterkt door de integrale strategie voor bewegwijzering, kunst, voorzieningen en commerciële ruimtes. Zorgvuldige ruimtelijke ingrepen zoals vides en het integreren van alle 'verrommelende' elementen in innovatieve clusters, zorgen voor herwaardering van de Oostlijn. Deze heldere renovatiestrategie zorgt voor consistentie en maakt de stations duurzaam. Een goede basis voor de komende 30 jaar.

Nieuwe, rijke contrasterende materialen zijn toegepast die afsteken tegen het ongepolijste karakter van het beton brut. Rustig kleurgebruik versterkt de grote visuele tegeltableaus. Deze nuances in materialisatie versterken het oorspronkelijke karakter van de Oostlijn. De stations voelen lichter aan, er is overzicht en de sociale veiligheid is toegenomen.

De menselijke component in de renovatie van de Oostlijn is een verhaal van aandacht voor schaal, bruikbaarheid en interactie. Door het creëren van karakteristieke ruimten in plaats van 'transferruimten' komt de bestaande Oostlijn weer tevoorschijn en wordt haar maatschappelijke en economische waarde voor de stad onthuld.

JURY

Gedurende tien jaar is consistent gewerkt aan de renovatie van de verloederde metrostations langs de Oostlijn. Op basis van een goede analyse zijn heldere principes tot een concept ontwikkeld, en consistent, zichtbaar en voelbaar toegepast. Dit resulteert in een project dat getuigt van zowel groot vakmanschap als bescheiden grandeur.

De wijze waarop is omgegaan met de opgave om verrommeling van de metrostations tegen te gaan heeft de stad veel meer gebracht dan slechts 'opschonen'. De ontwerpers zijn erin geslaagd om het beperkte budget systematisch en pragmatisch in te zetten. Met een scherpe blik en slimme, vakkundige aanpak is, ongeacht de financiële kaders die geen ruimte boden voor esthetische ingrepen, de schoonheid van het brutalisme op een tijdloze manier in beeld gebracht. Dat noemt de jury een bijzondere verdienste. Consequente detaillering op alle niveaus en een geweldig verlichtingsplan dragen daar in hoge mate aan bij.

Op straatniveau zijn de voorheen onderscheiden stationsgebouwtjes op een ogenschijnlijk vanzelfsprekende manier tot één geheel gesmeed, zoals bij station Weesperplein. Dat levert zowel boven- als ondergronds verrassende ruimten op die rust brengen in de chaotische drukte van de stad. De ontwerpers zijn erin geslaagd om aanpassingen te realiseren in het idioom van de oorspronkelijke architectuur. Daarbij hebben zij zowel bescheiden als zelfbewust, op alle fronten logische en grote ruimtelijke verbeteringen aangebracht. Het vakmanschap toont zich onder meer in de manier waarop met weinig middelen prachtige tegelwanden zijn gemaakt. Hechte samenwerking tussen architect en aannemer heeft geresulteerd in een herkenbare metrolijn met een eigen identiteit, die het sterk gestegen aantal reizigers op een prettige manier aankan.

De jury is vol lof over de totaalaanpak en hoopt dat deze werkwijze wordt voortgezet. Het handboek voor beheer en onderhoud, dat is samengesteld, wekt daartoe goede verwachtingen. De manier waarop de ontwerpers hiermee - ook als zij onverhoopt niet bij de regie op veranderingen betrokken zouden zijn - reeds voorzien in toekomstige aanpassingen vanuit gebruik, noemt de jury veelbetekenend.

KIJKKOEPEL FORT BIJ KROMMENIEDIJK UITGEEST

INZENDERS

**LANDSCHAP NOORD-HOLLAND, DE MANNEN VAN STAAL,
DE INGENIEURSGROEP, BUREAUVANEIG**

BESCHRIJVING VAN DE INZENDERS

Fort bij Krommeniedijk is onderdeel van de Stelling van Amsterdam. In 2017 is het fort gerenoveerd, met een nieuw bezoekerscentrum en woningen voor autistische jongeren. Door de inundaties die hebben plaatsgevonden en de unieke militaire stedenbouwkundige uitgangspunten die aan het gebied ten grondslag lagen, is er een uniek en weids vogelgebied ontstaan.

Ten noordwesten van het fortgebouw zijn van oudsher twee hefkoepels in het landschap aanwezig. Deze betonnen cilinders hebben aan weerszijde trappen. In het midden van de trommel zit een gat, waaruit een wapen omhoog getakeld kon worden. In de Tweede Wereldoorlog hebben de Duitsers geprobeerd om de hefkoepels te vernietigen.

Landschap Noord Holland wilde er graag een vogeluitkijkpunt realiseren. De vraag was een plek te ontwerpen die hufferproof is, zichtbaar vanuit de verte - maar niet te opvallend - en geschikt voor maximaal tien bezoekers.

Het nieuwe uitkijkpunt is centraal op de bestaande betonnen ring gezet. Via de rechtertrap komt de bezoeker achter het banket, waar hij onzichtbaar is voor de vogels in het vogelweidegebied. Vanaf hier stapt hij de voormalige betonnen fundamenten op en betreedt het koepeltje. De vorm van deze koepel is afgeleid van oude bunkers, die monolitisch en gesloten zijn van karakter. Het is een intrigerende vorm die goed past bij het fort en het landschap. Waar vroeger een wapen door de gaten naar buiten kwam om de vijand onder schot te nemen, is dat nu een verrekijker om de vogels te bekijken. Het landschap is fantastisch weids en indrukwekkend. Via de roostervloer is de betonnen ring te zien, waar vroeger het wapen zat.

Het bouwwerk is van cortenstaal en refereert samen met de archetypische vorm aan de militaire opzet van het fort. Het bouwwerk onderscheidt zich in het landschap; de groene omgeving past er mooi bij.

JURY

De jury is onder de indruk van het optimale en fraaie resultaat dat met zeer beperkte middelen is bereikt. Daarmee is het dilemma waarvoor landschap Noord-Holland stond bij het toegankelijk maken van het landschap voor zowel vogelaars als andere bezoekers, knap opgelost.

De opdrachtgever maakte een directe en gerichte keuze voor de architect. De jury prijst haar inzet om Monumentenzorg, de Welstandscommissie en de Provincie Noord-Holland als betrokken partijen, te overtuigen van een eigentijdse oplossing als toevoeging aan het landschap. Door de discussie hierover hebben alle partijen beter nagedacht over de te bereiken kwaliteit.

De architect is er in geslaagd een nieuwe typologie van de vogeluitkijkpunt te maken binnen karakteristieke forten. De geschutskoepel, die feitelijk nooit is gebruikt, heeft alsnog een functie gekregen als vogeluitkijkpunt die zowel op afstand als dichtbij fascineert. Daar draagt de materialisering in contrast met het stoere fort sterk aan bij.

Met de zachte stalen bol en de sympathieke contour daarvan is een geweldig esthetisch resultaat bereikt, waaruit tegelijkertijd een zekere bescheidenheid spreekt. Vorm en kleur contrasteren mooi met het zware ensemble van het fort waaraan de koepel is toegevoegd. De jury spreekt van sublimatie: door de toevoeging is het origineel interessanter en mooier geworden dan het was. Zij is ervan overtuigd dat de uitkijkpunt met het ontwerp voor het trappetje naar beneden zal worden gecompleteerd.

SMALL MEDIUM

**NRP
GULDEN
FENIKS
2019**
NOMINATIES

EIFFELGEBOUW MAASTRICHT

INZENDERS

BELVEDERE WIJKONTWIKKELINGSMAAATSCHAPPIJ B.V. MAASTRICHT, BRAAKSMA & ROOS ARCHITECTENBUREAU, OZ, THE INVISIBLE PARTY, BREKELMANS, K+ADVIESGROEP, BAM BOUW & TECHNIEK REGIO MAASTRICHT, THE STUDENT HOTEL, PROCESSBBFM

BESCHRIJVING VAN DE INZENDERS

Het Eiffelgebouw is onmiskenbaar dé icoon van het Sphinxkwartier, een dynamische nieuwe wijk in de binnenstad van Maastricht, waar nieuw ondernemerschap, cultuur en stads wonen elkaar ontmoeten. Na tien jaar leegstand is het gebouw herontwikkeld tot locatie van The Student Hotel, loftwoningen, kantoorruimten en publieks-toegankelijke functies. Van een gesloten industrieel complex veranderde 'De Eiffel' in het open en gastvrije hart van het nieuwe Sphinxkwartier

Na verhuizing van de Sphinxfabriek in 2006 naar een nieuwe locatie stond het complex tien jaar leeg. In deze periode ontwikkelde de gemeente Maastricht een ambitieuze visie voor de herontwikkeling van het gehele industriële Sphinxkwartier tot een bruisende moderne stadswijk met een belangrijke culturele functie. Braaksma & Roos Architectenbureau kreeg de opdracht om het rijksmonumentale gebouw aantrekkelijk, toegankelijk en duurzaam te maken voor een groot palet aan nog onbekende gebruikers. Met het aan boord komen van The Student Hotel veranderde de opgave van een functieloze herbestemming naar een zwaar programma met hoge eisen. Deze jonge en dynamische gebruiker zou het gehele middendeel van het gebouw betrekken met 378 kamers, restaurants en verschillende ontmoetings- en conferentieruimten. De koppen van het gebouw werden bestemd voor creatieve ondernemingen en *startups* terwijl op de bovenste verdiepingen ruime loftwoningen werden voorzien.

De uitdaging lag in het vinden van een optimale aanpak, waarbij zowel het patina van de witte gevels als de ruimtelijke kwaliteit en gebruikssporen in het interieur zoveel mogelijk gekoesterd zouden worden. Het Eiffelgebouw moest z'n rauwe eigenheid behouden en tegelijkertijd ruimte bieden voor creatief nieuw gebruik. Met de transformatie van het Eiffelgebouw is een microstad gecreëerd met een veelvoud aan innovatieve faciliteiten voor een nieuwe generatie studenten, bewoners, ondernemers en reizigers. Deze culturele en creatieve hotspot werkt als een katalysator voor het Sphinxkwartier en is een plek geworden waar gastvrijheid en design gecombineerd worden met samenleven en samenwerken.

JURY

Het Eiffelgebouw fascineert doordat het buitengewoon is dat zo'n groot gebouw behouden kon blijven door de nieuwe functie. Het gebouw was te groot voor Maastricht; er was geen economisch haalbare functie denkbaar. De herontwikkeling levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van het gebied in brede zin en aan de Boschstraat in het bijzonder.

Met de gebiedsontwikkeling wordt Maastricht verrijkt met een nieuw stadsdeel. De gefaseerde aanpak resulteert in een aangename sfeer in het gebied, dat zich onderscheidt van het eerder in één beweging ontwikkelde Céramique terrein. De jury concentreert zich op het Sphinxgebouw; niet op de aanbouw aan de voorzijde waarin een Pathé bioscoop is ondergebracht. Hoewel deze bioscoop bijdraagt aan dynamiek in de straat biedt de aanbouw geen interessante architectonische toevoeging. Het dwingt respect af dat de gemeente Maastricht het heeft aangedurfd om het Sphinxgebouw in eigendom te houden. Daarzonder was de herontwikkeling van het gebouw, na jarenlange leegstand, niet mogelijk geweest. De gemeente selecteerde de architect via een Europese niet-openbare aanbesteding voor architectendiensten. Zonder veel marketing, met een consistente visie en een hechte samenwerking tussen initiatiefnemer, gemeentelijk opdrachtgever en architectenbureau is een optimistisch resultaat bereikt.

De keuzes die zijn gemaakt zijn op alle punten sterk, en gebaseerd op de interessante visie om zo weinig mogelijk architectuur te plegen. Wel is er twijfel over (de veroudering van) de witgepleisterde buitengevel en het naar buiten plaatsen van de neggen, wat ten koste gaat van het plastische en doorleefde karakter van de oude gevel. Hoewel er begrip is voor de pragmatische oplossingen voor bouwfysische problemen was hier wellicht meer architectonische inzet wenselijk geweest. Er zijn vragen over de duurzame kwaliteit met betrekking tot kosten voor energie en onderhoud.

Het interieur overtuigt met de kozijnen, de plaatsing van de scheidingswanden ten opzichte van de vensterindeling, de sfeer van de trappen en het behoud van authentieke details zoals de kolommen en het patina; de binnenstraat spreekt minder aan. Er liggen nog kansen in de plint.

De eerste indruk, dat het gebouw vooral een bepaald design publiek zal trekken, wordt teniet gedaan door de vestiging van lokale ondernemers en het beoogde filiaal van SNS in het gebouw. Hiermee wordt invulling gegeven aan de opvatting van de initiatiefnemer dat de tijd zijn werk moet doen, zodat het gebouw gaandeweg wordt overgenomen door betrokkenen. De stapsgewijze ontwikkeling was aanvankelijk noodgedwongen, maar is in de huidige tijd juist een gewenste aanpak. De jury kan zich voorstellen dat de plek op straatniveau een bruisende plek kan worden en er een brede uitstraling naar de omgeving zal ontstaan; gesproken wordt over *placemaking*.

INNOVATION POWERHOUSE EINDHOVEN

INZENDERS

**ATELIER VAN BERLO, VANBERLO, GEVA VASTGOED, EUGELINK ARCHITECTUUR,
DE BEVER ARCHITECTEN, VAN DE LAAR**

BESCHRIJVING VAN DE INZENDERS

De voormalige energiecentrale van Philips in Eindhoven is getransformeerd tot het Innovation Powerhouse, een ecosysteem voor de creatieve industrie. Een plek waar ontmoeting, co-creatie, inspiratie en innovatie centraal staan en tegelijkertijd het ruwe en brute karakter van de energiecentrale wordt omarmd.

In de zoektocht naar nieuwe huisvesting zocht designbureau VanBerlo niet alleen een eigen kantoor, maar een locatie waar een ecosysteem voor open innovatie zou kunnen ontstaan. In een steeds digitalere wereld heeft het bureau een sterk geloof in de kracht van een fysieke plek, waar ontmoeting, co-creatie en innovatie centraal staan.

Dit uitgangspunt stond, samen met het behoud van de originele architectonische kwaliteiten, centraal in het ontwerp.

Dwars door het pand is een centrale straat gecreëerd, die de kern van het gebouw vormt. Hier kunnen medewerkers van de bedrijven elkaar ontmoeten, inspireren, samenwerken en evenementen organiseren. Een 50 meter lange lichtstraat brengt licht tot in de kern van het gebouw en vestigt de aandacht op de originele ruwe betonstructuur. Om ontmoetingen te stimuleren zijn de wanden richting deze kern zo transparant mogelijk gemaakt.

Door een wijziging in energieproductie (van kolen naar olie) is de hoge centrale middenbeuk van het originele ontwerp nooit afgebouwd. Geïnspireerd op de originele tekeningen is met een stalen verticale tuin de origineel bedoelde symmetrie voltooid. Deze stalen tuin volgt in ritmiek en belijning de originele gevel, maar is met zijn transparante groene uiterlijk, glazen lift en vergaderruimtes een hint naar de toekomst. Aan de achterkant wordt de symmetrie voltooid door een strak gedetailleerde moderne glazen uitbouw.

Deze specifieke interventies geven het pand zijn hedendaagse en innovatieve karakter. De overige ingrepen zijn subtiel gehouden om het originele industriële karakter te behouden en te versterken. Hierbij was veel aandacht voor duurzaamheid, waardoor het gebouw nu een A+ energie label heeft.

JURY

Het Innovation Powerhouse is gevestigd in één van de weinige niet gesloopte energiecentrales in Nederland. Er is een uniek object behouden. De ingetogen en smaakvolle manier van de transformatie resulteert in groot maatschappelijk rendement. Het gebouw is aan de stad teruggegeven. Deze eerste transformatie in de herontwikkeling van Strijp-T is een voorbeeld van bijzonder opdrachtgeverschap.

Het concept van de initiatiefnemer om zowel de voormalige warmtekrachtcentrale van Philips te behoeden voor sloop en als een plek te realiseren waar innovatieve bedrijven samenwerken, werd de motor voor de gebiedsvisie van de gemeente Eindhoven - en vervolgens het kantelmoment naar planvorming. Daarna kon een industrieontwikkelaar worden overtuigd van de beoogde conceptuele aanpak. Initiatiefnemer, gemeente en ontwikkelaar vormen sindsdien een hecht team. Inmiddels zijn vele *startups* gevestigd in het gebouw, dat op de gemeentelijke monumentenlijst werd geplaatst.

De energiecentrale, oorspronkelijk gebaseerd op een functioneel industrieel ontwerp, werd in vier fasen gebouwd. Met de transformatie als vijfde fase is de beoogde symmetrische opzet afgemaakt. Transparantie wordt bereikt door glazen lichtschachten voor daglichttoetreding en veel overruimte op de verdiepingen. Over de hal als samenbindend element van de afzonderlijke ruimtes is aarzeling; oriëntatie blijft achter en er is twijfel of de vormgeving optimaal bijdraagt aan de beoogde uitwisselingen. De kokers voor kolenstort en de beide beeldbepalende schoorstenen van 80 meter hoog zijn behouden. De ontwikkeling gaat voort met een mooi gebaar naar het naastgelegen grote bedrijfsgebouw via een te realiseren luchtbrug.

De jury is onder de indruk van de prestaties van het team dat zich gedurende vele jaren met grote betrokkenheid heeft ingezet in het algemeen belang. Een wezenlijk punt is het vakmanschap, waarmee vanuit het bestaande frame een nieuwe identiteit aan het gebouw is verschaft. De visuele impact van de consequente keuzes is groot en de jury spreekt van indrukwekkende ingenieurskunst.

Het Powerhouse onderscheidt zich door het opdrachtgeverschap, dat de jury niet zozeer typeert als projectontwikkeling maar vooral als voorbeeldig regisseurschap. Het is een toonbeeld van wat mensen samen kunnen bereiken vanuit persoonlijke passie en gezamenlijke betrokkenheid. De jury spreekt van een mooie en zeer geslaagde transformatie, waar het prettig verblijven is.

SWEETS HOTEL AMSTERDAM

INZENDERS

SPACE&MATTER, SEVEN NEW THINGS, FOUNDERS OF LLOYD HOTEL & CULTURAL EMBASSY, GRAYFIELD

BESCHRIJVING VAN DE INZENDERS

SWEETS hotel is een radicale manier om Amsterdam vanuit een nieuw perspectief te ervaren. 28 unieke brugwachtershuisjes, verspreid over de stad en door het water met elkaar verbonden, vormen samen SWEETS hotel.

Het idee voor dit hotel ontstond in 2010. Tijdens de economische crisis stond veel vastgoed leeg. Space&Matter zag potentie in de kleine gebouwtjes, die in onbruik waren geraakt omdat de brugaansturing in Amsterdam gecentraliseerd werd. Deze collectie gebouwtjes bood de mogelijkheid om een bijzonder hotelconcept te realiseren met over de stad verspreide hotelkamers. Om dit concept te ontwikkelen en te exploiteren werd samenwerking gezocht met de oprichters van het Lloyd Hotel & Culturele Ambassade (Suzanne Oxenaar) en Seven New Things (Otto Nan), en met ontwikkelaar Grayfield.

De 28 leegstaande brugwachtershuisjes worden sinds 2018 in originele stijl getransformeerd tot onafhankelijke, unieke minisuites voor twee personen. Het hotel heeft geen centrale faciliteiten; voorzieningen in de buurt doen dienst als lobby, ontbijtplek of restaurant. Omdat ieder huisje in een andere buurt ligt, leren gasten bij iedere overnachting een ander stukje stad kennen.

De bouw van de brugwachtershuisjes beslaat de periode 1673 - 2009. Als collectie vertellen ze een mooi verhaal over de ontwikkeling van de stad en van haar architectuur. Architecten zoals Berlage en Van Eyck hebben ook huisjes ontworpen en de architectuurstijlen variëren van Amsterdamse School tot High Tech. Amsterdammers werden uitgenodigd om in workshopvorm mee te denken over de transformatie van de huisjes.

Alle 28 huisjes staan op bijzondere plekken; midden in de Amstel, op een idyllische plek bij een sluisje bij het Noorderpark, of pal naast de Hortus Botanicus. Soms is het een uitdaging om bij het huisje te komen en moeten hotelgasten gebruikmaken van een bootje. Een unieke ervaring van Amsterdam is gegarandeerd.

JURY

Het SWEETS Hotel legt strategische verbanden tussen de stad, de architectuur en het hergebruik van industrieel erfgoed. Het behoud van het ensemble van de 28 karakteristieke brugwachtershuisjes langs drie lange linten is van grote cultuurhistorische betekenis voor Amsterdam. Toekomstige leegstand is op een onorthodoxe manier omgebogen naar een charmant project met een nieuwe, kansrijke ziel.

De jury is onder de indruk van het inventieve idee voor het SWEETS Hotel en het sublieme onderzoek dat eraan ten grondslag ligt. Met veel doorzettingsvermogen in een moeilijke economische periode zijn de initiatiefnemers erin geslaagd om hun intrigerende droom daadwerkelijk ten uitvoer te brengen. Dat dwingt niet alleen respect af, maar getuigt ook van liefde voor de brugwachtershuisjes. De aanpak en samenwerking tussen opdrachtgever, ontwerpers en uitvoerenden op de plek zelf is dan ook uniek. Hoewel de opgave in elk van de huisjes gecompliceerd maatwerk is, zijn er bij enkele juryleden aarzelingen over de wisselende kwaliteit van de inrichting van de huisjes in de context van het architectonische erfgoed.

Naar aanleiding van dit project ontstaat discussie in de jury over volledige ingebruikname van het publieke domein door private partijen. Er ligt al een enorme druk op de ruimte en de neiging om alle ruimte te gelde te maken voor horeca blijft toenemen. De vraag is of commerciële consumptie van elke vierkante meter van de stad op de lange duur een wenselijke stedelijke ontwikkeling is.

Ongeacht deze ontwikkeling heeft de jury alle lof voor het SWEETS Hotel als inspirerend en aantekelijk voorbeeld voor iedereen met ongebruikelijke ideeën, die bestaand vastgoed door nieuw gebruik nieuw leven wil geven.

COLOFON

NRP GULDEN FENIKS 2019
IS EEN UITGAVE VAN NRP.
© 2019 STICHTING NRP

SAMENSTELLING, TEKST EN REDACTIE

CILLY JANSEN, ARCHITECTUUR LOKAAL

ONTWERP EN REALISATIE

SIM.ONE GRAFISCH ONTWERP

DRUKWERK

BOOXS

FOTOGRAFIE

FOTO'S VAN DE INZENDERS

FOTO P. 21, 35: MARGOT DE JAGER

FOTO'S JURY: LUKK KRAMER

ONTWERP AWARD

ATELIERNL

NRP

INFO@NRP.NL

NRP.NL

NRPGULDENFENIKS.NL

NRPACADEMIE.NL